

Lakivaliokunnan mietintö 7/1995 vp

Hallituksen esitys laiksi laintarkastuskunnasta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunta on 12 päivänä syyskuuta 1995 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen 75/1995 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina lainsäädäntösihteeri Tuula Majuri oikeusministeriöstä, oikeusneuvos Lasse Nikkarinen korkeimmasta oikeudesta ja hallintoneuvos Timo Silenti korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

Hallituksen esitys. Esityksessä ehdotetaan, että laintarkastuskunnasta annettua lakia, jota ei sovelleta vuosina 1993—1995, ei sovellettaisi myöskään vuonna 1996.

Esitys liittyy vuoden 1996 talousarvioesityseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1996 alusta.

Valiokunnan kannanotot. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Laintarkastuskunta muodostuu kahdesta korkeimman oikeuden määräämästä oikeusneuvoksesta ja yhdestä korkeimman hallinto-oikeuden määräämästä hallintoneuvoksesta. Laintarkastuskunnan tehtävänä on antaa valtioneuvostolle, valtioneuvoston kanslialle tai ministeriölle sen pyytämät lausunnot säädösehdotuksista, jotka sisältävät valtiosäännön, oikeusjärjestelmän keskeisten periaatteiden tai kansalaisten oikeus-suojan kannalta merkittäviä säädöksiä. Lausun-tomenettelyn tavoitteeksi asetettiin lainvalmistelun tason kohottaminen tehostamalla säädösehdotusten tarkastusta.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 1995

Lain tavoite ei kuitenkaan ole tarkoitettulla tavalla toteutunut. Tämän vuoksi hallitus vuonna 1992 ehdotti laintarkastuskunnan lakkauttamista. Asiaa tuolloin käsitellessään lakivaliokunta katsoi, ettei laintarkastuskunnan lakkauttaminen saa johtaa lain tavoitteesta luopumiseen. Sen vuoksi lakivaliokunta ehdotti lakiehdotuksen hyväksymistä vain väliaikaisena vuosi-ksi 1993—1995. Samalla valiokunta edellytti, että ennen kuin lopullinen ratkaisu laintarkastuskunnan asemasta tehdään, on selvítettävä, miten ylimpien tuomioistuinten asiantuntemus voidaan nykyistä tarkoituksenmukaisemmin käyttää hyödyksi periaatteellisesti merkittävisissä lainsäädäntöhankkeissa (LaVM 11/1992 vp). Eduskunta yhtyi lakivaliokunnan lausumaan.

Myös perustuslakivaliokunta on useaan kertaan puuttunut lainvalmistelun heikkouksiin. Viimeksi vuonna 1994 perustuslakivaliokunta kiinnitti painokkaasti huomiota lainvalmistelun tason laskuun erityisesti 1990-luvulla. Perustuslakivaliokunta edellytti ryhdyttäväksi tarvitta- viin toimenpiteisiin lainvalmistelun arvostuksen ja säädösvalmistelun tason parantamiseksi (PeVM 1/1994 vp). Eduskunta hyväksyi tämän lausuman.

Kun näiden lausumien johdosta on nyt tehok- kaasti ryhdytty lainvalmistelun kehittämistyö- hön, valiokunta, aikaisemmat kannanotonsa uudistaen, pitää laintarkastuskunnan väliaikai- sen lakkauttamisen pidentämistä vuodella asian- mukaisena.

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muut- tamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet puheenjohtaja Lax, varapuheen- johtaja Vähänäkki ja jäsenet Aittoniemi, Karpio,

Knaapi, Krohn, Kuosmanen, Myllyniemi, M. Pohjola, Ryhänen, Tahvanainen ja Tarkka.

